

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG RÈN NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC M.ÂM. NON

ThS. NGUYỄN THỊ NHUNG*

Trong hệ thống giáo dục quốc dân, giáo dục mầm non là khâu đầu tiên đặt nền móng cho sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ. Do vậy, công tác đào tạo giáo viên mầm non cần chú trọng những *kỹ năng nghề nghiệp* (KNNN) về chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục, giúp cho trẻ phát triển cả về thể chất, trí tuệ và tâm hồn.

Việc bồi dưỡng năng lực chuyên môn, nghiệp vụ (NV), kiến thức và KNNN cho giáo viên là công việc thường xuyên, cấp thiết để nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, giúp giáo viên thích ứng được những thay đổi trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.

Rèn nghiệp vụ sư phạm (NVSP) không chỉ bó hẹp trong việc hình thành năng lực sư phạm mà còn thể hiện ở việc giáo dục tư tưởng tình cảm nghề nghiệp, lòng yêu nghề, mến trẻ của sinh viên (SV); vừa là mục đích, nội dung và vừa là phương tiện của quá trình học tập. Hoạt động này được xem như chiếc “cầu nối” giữa lí luận và thực tiễn, bởi đây là dịp để SV đem những hiểu biết của mình áp dụng vào thực tiễn giáo dục nhằm phát triển năng lực sư phạm của bản thân. Việc rèn NVSP làm nảy sinh tính tích cực hoạt động NV, đồng thời phát triển động cơ hứng thú nghề nghiệp đối với SV.

1. Quá trình hình thành năng lực sư phạm cho SV ngành Giáo dục mầm non

1.1. Thông qua hoạt động học tập

Giảng viên (GV) tổ chức cho SV lĩnh hội những kiến thức cần thiết về khoa học chuyên ngành, Tâm lí học, Giáo dục học và Phương pháp giảng dạy bộ môn. Qua đó, giúp SV có những hiểu biết cơ bản về KNNN.

1.2. Thông qua hoạt động thực tiễn như:

Thảo luận, soạn giáo án, tập giảng, tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ tại các trường mầm non. Cùng với những kiến thức cơ bản về chuyên môn, NV đã được trang bị, năng lực nghề nghiệp của SV sẽ từng bước hình thành.

1.3. Thông qua hoạt động thực hành, thực tập sư phạm

Năng lực sư phạm được hình thành, củng cố vững chắc khi SV được tham gia các hoạt động thực hành, thực tập sư phạm ở các trường mầm non. Cần chú trọng rèn luyện những kĩ năng (KN) sư phạm cơ bản như: thiết kế hoạt động giáo dục (xây dựng kế hoạch một hoạt động giáo dục cụ thể, soạn giáo án hoạt động dạy); tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục; đánh giá kết quả thực hiện hoạt động giáo dục. Hệ thống các KN trên sẽ được hình thành ở SV một cách tổng hợp trong quá trình thực hiện các hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ ở trường mầm non: hoạt động với đồ vật; hoạt động vui chơi; hoạt động học tập thuộc các môn học khác nhau như: làm quen với toán, làm quen với văn học, khám phá khoa học về tự nhiên và xã hội... Đặc điểm, cấu trúc của các hoạt động này là cơ sở để xây dựng tiêu chí xác định những KN sư phạm cơ bản và đánh giá việc thực hiện chúng.

2. Quy trình rèn NVSP cho SV ngành Giáo dục mầm non

2.1. Tìm hiểu chương trình chăm sóc - giáo dục trẻ

SV nghiên cứu vị trí, mục đích, nhiệm vụ, yêu cầu, nội dung, phương pháp, hình thức, điều kiện thực hiện chương trình.

2.2. Dự giờ hoạt động chăm sóc - giáo dục mẫu tại cơ sở thực hành

Trong quá trình dự giờ, SV cần ghi chép đầy đủ diễn biến hoạt động của cô và trẻ theo tiến trình thời gian; sau đó nhận xét, đánh giá sơ bộ từng thao tác hoạt động của giáo viên. SV được GV hướng dẫn cách thức nhận xét hoạt động mẫu về mặt lí luận dạy học mầm non, phương pháp dạy học bộ môn, qua đó hình thành KN phân tích cho SV. SV tiến hành thảo luận, phân tích, nhận xét việc thực hiện hoạt động mẫu trên cơ sở phân tích, đối chiếu những ghi chép của mình với những gì đã học về lí luận và kinh

* Trường Cơ sở mầm non Hoa Phượng, Trường Cao đẳng sư phạm Bắc Ninh

nghiệm thực tiễn thu được; ghi chép biên bản thảo luận và đưa ra những kết luận đánh giá, rút ra những ưu, nhược điểm và kinh nghiệm qua giờ dự.

2.3. Thiết kế hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ theo yêu cầu (chuẩn bị tổ chức thực hiện hoạt động chăm sóc, soạn giáo án cho hoạt động giáo dục).

Xác định mục đích, yêu cầu, nhiệm vụ của hoạt động; dự kiến lượng kiến thức cụ thể, phương pháp, điều kiện thực hiện phù hợp với độ tuổi của trẻ; dự kiến quy trình các bước lên lớp, phân bố thời gian hợp lý giữa các bước, sự chuyển tiếp giữa các bước; dự kiến các tình huống sư phạm có thể xảy ra khi trẻ học và cách xử lý; dự kiến mức độ tiếp thu kiến thức và thực hiện KN của trẻ; viết giáo án chi tiết.

Ở phần này, GV cần trao đổi với SV những ý kiến nhận xét, yêu cầu những nội dung cần chỉnh sửa cho phù hợp với hoạt động sẽ thực hiện.

2.4. Luyện tập thực hiện hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ

Trong quá trình luyện tập, cần dự kiến các tình huống có thể xảy ra và đưa ra kế hoạch để xử lý tình huống. Nếu luyện tập cùng nhau tại giảng đường, nên cử một số SV trong lớp “đóng vai” là trẻ hoặc có thể tiến hành với trẻ tại cơ sở thực hành có GV dạy bộ môn hướng dẫn, SV dự và ghi chép, rút kinh nghiệm. Việc đánh giá KN thực hiện hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ của SV theo những tiêu chí được ghi trong phiếu mẫu. Hoặc, tổ chức thực tập hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ ở trường mầm non có GV và SV trong lớp dự, ghi chép diễn biến giờ hoạt động.

2.5. Đánh giá, rút kinh nghiệm hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ

Nội dung đánh giá là mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, điều kiện tổ chức... của hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ, được SV tiến hành ở trên lớp hoặc ở trường mầm non. Trong quy trình rèn luyện NVSP, các KN được cụ thể hóa đối với từng hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ về các lĩnh vực kiến thức khác nhau. Quy trình được tiến hành ngay trong thời gian SV học lý thuyết dưới các hình thức: bài tập về nhà, thảo luận, thực hành thường xuyên nhằm bước đầu hình thành những KN thiết kế, thực hiện và đánh giá các hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ. Đến giai đoạn thực tập sư phạm năm thứ 2, thực tập cuối khóa, các KN này sẽ được rèn luyện một cách tập trung, củng cố và tiếp tục hoàn thiện.

Thành công của việc đào tạo và bồi dưỡng giáo viên mầm non hiện nay phụ thuộc rất nhiều vào kết quả của công tác rèn luyện NVSP. Năng lực sư phạm của mỗi SV có được là do kết quả rèn luyện NVSP mà nên. Bởi vậy, cần coi trọng công tác này, và xác định đây là hoạt động cơ bản để rèn luyện tay nghề cho SV. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT. *Quy định về chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non* - Ban hành theo Quyết định số 02/2008/QĐ-BGDĐT ngày 22/1/2008.
2. Đặng Hoàng Vũ - Nguyễn Thị Thanh Giang. **Phương pháp hướng dẫn trẻ làm quen với toán qua các trò chơi**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2012.
3. Đặng Thành Hưng - Nguyễn Hồng Thuận. **Giáo dục thể chất cho trẻ mầm non**. NXB Hà Nội, 2007.
4. Nguyễn Thị Tuyết Nhung - Phạm Thị Việt. **Phương pháp cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học**. NXB Đại học quốc gia Hà Nội, 2001.

SUMMARY

The success of the training and retraining of teachers of preschool today depends very much on the final result of the work of pedagogical practice. The capacity of each student teacher has been the result of pedagogic practice. Thus, pedagogical skill-training should be considered as the ethos and basic activities for students. An important measure for pedagogical students of preschool education sector is to follow a process and training in various forms: Investigating childcare programs, attending model classes at the pre-school centre; setting up the activities to educate and care for children as required; doing practice in teaching and taking care of children, evaluating and getting feedback from the practice activities of the students.

Sinh viên Trường Cao đẳng sư phạm...

(Tiếp theo trang 46)

Chính trị quốc gia - Sự thật, H. 2013.

2. Đặng Xuân Hải. **Kĩ thuật dạy học trong đào tạo theo học chế tín chỉ**. NXB Bách khoa, H. 2013.

SUMMARY

The fact shows that a number of students have not got good results of Marxism - Leninism subjects. There are some reasons to the problems. To get better results, students need to have aims, motivation, right attitudes to learning and suitable learning methods in credit training system as well as to master the way to search and research useful information.